

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Мелітопольського
державного
педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького
від 30.05.2016 року № 19/01-05

УХВАЛЕНО
на засіданні Вченої ради
Мелітопольського державного
педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького
від 25.05.2016 року протокол № 12
Голова Вченої ради

В.В.Молодиченко

ПОЛОЖЕННЯ № 241
про кафедру Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

Положення про кафедру Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (далі – Університет) розроблено відповідно до Конституції України, Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», інших чинних нормативно-правових актів, Статуту університету з метою організації діяльності кафедри та її співпраці з іншими структурними підрозділами Університету.

1. Загальні положення

1.1. Кафедра – це базовий структурний підрозділ вищого навчального закладу, що провадить освітню, методичну та/або наукову діяльність за певною спеціальністю (спеціалізацією) чи міжгалузевою групою спеціальностей, до її складу входить не менше ніж п'ять науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем роботи, і не менше ніж три з яких мають науковий ступінь або вчене звання.

Кафедра може мати статус випускової, якщо вона відповідає за підготовку фахівців з конкретного напрямку чи спеціальності.

1.2. Кафедра створюється, реорганізується або ліквідується за рішенням Вченої ради затвердженим наказом ректора університету.

Назва кафедри повинна відповідати назві напряму підготовки, спеціальності (для випускових кафедр) або відображати назву галузі знань (для інших кафедр), з якої ця кафедра буде здійснювати підготовку фахівців.

1.3. Керівництво кафедрою здійснюється завідувачем кафедри, який не може перебувати на посаді більш як два строки. Керівник кафедри повинен мати науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання відповідно до профілю кафедри.

Керівник кафедри обирається за конкурсом таємним голосуванням Вченою радою Університету строком на п'ять років з урахуванням пропозицій трудового колективу факультету/інституту та кафедри.

Ректор університету укладає з завідувачем кафедри контракт.

1.4. Завідувач кафедри забезпечує організацію освітнього процесу, виконання навчальних планів і програм навчальних дисциплін, здійснює контроль за якістю викладання навчальних дисциплін, навчально-методичною та науковою діяльністю науково-педагогічних працівників кафедри.

1.5. Робота кафедри ґрунтується на принципах науковості, саморозвитку науково-педагогічних працівників і студентів, гуманізму, демократизму, наступності, персональної і колективної відповідальності, колегіальності та гласності обговорення питань, що віднесені до її компетенції.

1.6. Завідувач кафедри підпорядковується ректору, проректорам за напрямами роботи, декану факультету/директору інституту, у структурі якого вона перебуває.

Завідувач кафедри здійснює свої повноваження та несе відповідальність відповідно до посадової інструкції.

2. Структура кафедри

2.1. Структура, кількісний і якісний склад кафедри визначаються характером її спеціалізації, кількістю та змістом дисциплін, що

викладаються, обсягом навчального навантаження, складністю та обсягом науково-дослідної роботи, іншими чинниками.

2.2. До складу кафедри входять: завідувач кафедри, доктори наук, кандидати наук, професори, доценти, старші викладачі, асистенти, викладачі-стажери, аспіранти, навчально-допоміжні працівники, співробітники науково-дослідної лабораторії (за наявності).

2.3. Кафедра може мати у своєму складі навчальні лабораторії та аудиторії, комп'ютерні класи.

2.4. У складі кафедри, яка забезпечує навчальний процес з кількох дисциплін, можуть утворюватися секції. Секція об'єднує науково-педагогічних працівників однієї або кількох суміжних дисциплін для спільного розв'язання методичних і організаційних питань забезпечення навчального процесу.

2.5. Структура та штати кафедри затверджуються ректором університету на кожний навчальний рік.

3. Основні завдання та функції кафедри

3.1. Основними завданнями кафедри є:

реалізація освітньо-професійних програм, навчальних планів підготовки, перепідготовки й підвищення кваліфікації фахівців;

вироблення єдиної концепції втілення змісту освіти за дисциплінами, що викладаються кафедрою;

організація та здійснення на належному науковому та методичному рівнях навчально-виховного процесу в групових та індивідуальних формах роботи;

розроблення й затвердження навчальних програм, робочих програм, засобів діагностики результатів навчання, єдиних критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів;

здійснення поточного й підсумкового контролю якості знань через проведення визначених робочою програмою форм контролю та заліково-екзаменаційних сесій;

викладання дисциплін на високому рівні, проведення усіх видів занять, передбачених навчальним навантаженням;

підготовка й систематичне оновлення методичного забезпечення освітньої діяльності з навчальних дисциплін, що викладаються науково-педагогічними працівниками кафедри;

виховання майбутніх фахівців через формування активної громадянської позиції щодо оцінювання суспільних явищ, забезпечення прав і свобод людини і громадянина;

сприяння процесу морально-естетичного розвитку та формування особистості студента, формування головних культурних цінностей – гуманізму, індивідуальності, виховання високих етичних і естетичних потреб, патріотизму, міжнаціональної і релігійної толерантності;

допомога студентам в процесі здобуття знань з дисциплін, закріплених за кафедрою, у формуванні широкого загальнокультурного світогляду, позбавленого ідеологічної заангажованості, схильності до догматизму;

проведення роботи щодо висвітлення державотворчих процесів в Україні, формування позитивного іміджу української держави;

керування науково-дослідною роботою студентів, організація роботи наукових гуртків, проведення олімпіад, конкурсів тощо за профілем діяльності кафедри;

організація педагогічного контролю науково-педагогічної діяльності шляхом проведення й подальшого обговорення на засіданнях кафедри відкритих занять, а також контрольних і взаємних відвідувань;

збір і узагальнення передового досвіду, здобутого науково-педагогічними працівниками кафедри під час проведення навчальних занять та позанавчальної роботи;

виконання планів щодо підвищення кваліфікації викладачів, їх стажування у практичних підрозділах, організація наставництва;

підготовка науково-педагогічних працівників через магістратуру, аспірантуру, докторантуру;

керування підготовкою дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, консультацій докторантів, рецензування, обговорення поданих досліджень на засіданнях кафедри та міжкафедральних семінарах;

підготовка відгуків на дисертації й автореферати дисертацій за профілем кафедри, що надійшли до Університету;

організація взаємодії з іншими навчальними закладами, проведення спільних засідань кафедр, круглих столів, підготовка і видання наукової та навчально-методичної літератури;

здійснення експертної діяльності щодо підготовки документів, які надходять з Міністерства освіти і науки України;

підготовка та видання навчальної, наукової, методичної літератури;

проведення спеціальних занять для учнів середніх загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних навчальних закладів з метою здійснення профорієнтаційної роботи;

надання кваліфікованих консультацій і допомоги студентам через виконання функцій куратора та наставника академічної групи.

3.2 Завдання кафедри виконуються шляхом повного та ефективного застосування всіх елементів навчально-виховного процесу із широким застосуванням сучасних інформаційних технологій.

3.3 Основною формою колективного обговорення та розв'язання поточних і перспективних питань навчально-виховної, методичної та наукової роботи кафедри є її засідання. Засідання кафедри проводяться відповідно до затвердженого плану роботи, але не рідше одного разу на місяць.

3.4. До компетенції засідання кафедри належать:

рекомендація кандидатури на посаду завідувача кафедри;

рекомендація кандидатур науково-педагогічних працівників у виборні органи університету;

рекомендація кандидатур на посади науково-педагогічних працівників кафедри;

заслуховування звіту про виконання індивідуальних планів працівників кафедри;

розгляд проектів навчальних планів і затвердження робочих програм дисциплін;

прийняття рішення про видання навчально-методичної літератури;

надання рекомендації щодо публікації наукових праць;

заслуховування та подання до спеціалізованої вченої ради висновків щодо наукових праць на здобуття вчених ступенів;

рекомендації щодо присвоєння вчених звань;

затвердження розподілу навчальної, наукової й інших видів робіт між працівниками кафедри;

розгляд питань наукової та науково-дослідної роботи кафедри;

розгляд питань підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації;

розгляд річних і семестрових планів діяльності кафедри, подання їх на затвердження;

заслуховування звітів аспірантів (докторантів).

3.5. Засідання кафедри уповноважене ухвалювати рішення за умови присутності на ньому не менш ніж 2/3 працівників, для яких робота на кафедрі є основним місцем роботи. Рішення ухвалюється простою більшістю голосів присутніх членів кафедри. Протокол засідання кафедри веде секретар кафедри.

3.6. Під час засідання у голосуванні беруть участь науково-педагогічні працівники, для яких кафедра є основним місцем роботи. Співробітники, що працюють за сумісництвом і на умовах погодинної оплати праці, мають право дорадчого голосу.

3.7. Позачергове засідання кафедри може бути скликано за ініціативою не менше 1/3 усіх працівників кафедри або за рішенням завідувача кафедри.

3.8. На засідання кафедри можуть бути запрошені працівники інших кафедр і вищих навчальних закладів, підприємств, установ і організацій, а також студенти, аспіранти, слухачі, які опановують дисципліни кафедри.

3.9. Основними напрямками діяльності кафедри є: навчальна робота, методична робота, наукова й інноваційна робота, організаційна робота, виховна робота, профорієнтаційна робота, міжнародна діяльність.

3.10. Для здійснення завдань кафедра виконує такі функції за напрямками діяльності:

3.10.1. Навчальна робота:

організація та проведення навчального процесу за певними формами навчання (денна, заочна (дистанційна) формами організації навчального процесу (навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи) і видами навчальних занять (лекції, практичні й лабораторні заняття, семінарські й індивідуальні заняття, консультації) з навчальних дисциплін кафедри відповідно до навчального плану певної спеціальності й програм навчальних дисциплін;

забезпечення високої якості навчального процесу відповідно до стандартів вищої освіти та нормативних документів з організації навчального процесу;

удосконалення змісту навчання із врахуванням сучасних досягнень науки, техніки, технології та виробництва;

впровадження прогресивних методів і сучасних інформаційних технологій навчання;

удосконалення методів оцінювання якості навчального процесу, проведення заліків, екзаменів і атестації студентів, участь у проведенні ректорського контролю;

організація та проведення практик, дипломних робіт і дипломного проектування (для кафедр фахової підготовки);

організація та проведення державної атестації випускників, забезпечення ефективної роботи державних екзаменаційних комісій (для кафедр фахової підготовки);

організація та проведення спільно з приймальною комісією, з деканатом факультету/директоратом інституту вступних іспитів на навчання за освітнім ступенем (ОС) «Магістр» (для кафедр фахової підготовки й іноземної мови);

проведення вступних екзаменів до аспірантури та кандидатських екзаменів.

3.10.2. Методична робота:

розроблення структурно-логічних схем, навчальних і робочих навчальних планів з напрямів підготовки та спеціальностей різних освітніх ступенів (для випускових кафедр);

розроблення навчальних та робочих програм навчальних дисциплін кафедри і програм практик;

розроблення тем курсових та дипломних робіт і проектів (для випускових кафедр);

підготовка до видання підручників, навчальних посібників, методичних розробок, рекомендацій, вказівок, курсових і дипломних (для кафедр фахової підготовки) робіт і проектів, а також іншої навчальної літератури, засобів навчання і навчального обладнання за профілем кафедри;

розроблення засобів діагностики навчальних досягнень (тестові завдання, питання для виконання модульних контрольних робіт, екзаменаційні білети тощо) і рейтингових систем оцінювання;

розроблення та впровадження в навчальний процес нових: лабораторних робіт, комп'ютерних практикумів, технічних засобів навчання, діючих зразків, наочного обладнання і зразків, пакетів прикладних програм, рецензування і експертиза навчально-методичних матеріалів, проведення

експертизи дипломних проектів (робіт), розроблення складових стандартів вищої освіти за напрямками підготовки і спеціальностями кафедри (для кафедр фахової підготовки), участь у розробленні та своєчасній актуалізації інформаційних пакетів факультетів.

3.10.3. Науково-інноваційна робота:

підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації (підготовка аспірантів, докторантів, здобувачів, підготовка до захисту кандидатських дисертацій і дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії та докторських дисертацій, у тому числі й серед іноземних громадян, надання рекомендацій до груп наукового резерву студентів випускних курсів, магістрів, надання рекомендацій до вступу до аспірантури та докторантури, затвердження тем дисертацій, попередня атестація аспірантів і здобувачів, попередня рекомендація завершених дисертацій до захисту);

обговорення та висування кандидатів на отримання вчених і почесних звань;

організація та створення умов для проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт за профілем кафедри: підготовка матеріалів на отримання фінансування цих робіт, тендерних пропозицій на виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт; проведення фундаментальних досліджень і розробок за держбюджетною тематикою; проведення розробок і досліджень за заявками підприємств, організацій, державними програмами, замовленнями міністерств і відомств; виконання робіт за міжнародними контрактами; проведення пошукових (ініціативних) досліджень; підготовка звітів з науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, та з наукової роботи кафедри;

організація просування на ринки результатів виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт;

висунення матеріалів робіт на Державну премію України в галузі науки і техніки;

впровадження результатів розробок у виробництво та в навчальний процес;

перевірка й експериментальне впровадження пошукових наукових розробок;

підготовка охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності, підготовка до продажу ліцензій;

організаційне забезпечення з підготовки і видання публікацій (монографії, словники, довідники, стандарти, наукові журнали, статті, доповіді тощо);

підготовка, сертифікація електронних публікацій; експертиза/рецензування: науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, авторефератів, дисертацій, наукових видань, статей тощо, опанування дисертацій);

організація, проведення й участь у наукових семінарах, конференціях, виставках усіх рівнів;

створення умов для залучення студентів до наукової роботи (керування студентами, які беруть участь у виконанні НДР і ДКР, студентських наукових гуртках, конструкторських бюро, наукових конференціях, семінарах; підготовка студентів до участі у міжнародних і Всеукраїнських олімпіадах; обговорення та організація участі дипломних проектів і робіт магістрів та спеціалістів у конкурсах Університету і Всеукраїнських конкурсах студентських науково-дослідних робіт);

ефективне використання творчого потенціалу науково-педагогічних і наукових працівників кафедри у вирішенні актуальних проблем науки, техніки, технології.

3.10.4. Організаційна робота:

формування кадрового складу та штатного розкладу в межах затверджених фондів і нормативів для всіх категорій працівників;

формування розкладу занять спільно з деканатом факультету/директоратом інституту за допомогою диспетчерського бюро Університету;

створення умов для професійного росту студентів і співробітників кафедри, задоволення потреб особистості в інтелектуальному, культурному, моральному і фізичному розвитку;

організація та контроль проведення науково-педагогічними працівниками кафедри занять, практик тощо;

установлення творчих зв'язків з вищими навчальними закладами, галузевими організаціями, підприємствами, науково-дослідними інститутами, іншими підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності, у тому числі з іноземними;

сприяння в перепідготовці та підвищенні кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедри та контроль цих заходів;

організація та проведення методичних, науково-методичних і наукових семінарів, конференцій тощо;

організація співпраці з іншими кафедрами, які викладають навчальні дисципліни, що забезпечують навчальний процес кафедри;

організація заходів із профорієнтації й залучення осіб на навчання за напрямками підготовки та спеціальностями Університету;

організація заходів із залучення осіб на післядипломну підготовку і підвищення кваліфікації (для кафедр фахової підготовки);

організація систематичного зв'язку з випускниками Університету, у тому числі аспірантами кафедри (для кафедр фахової підготовки);

подання інформації керівнику практик університету щодо проведення практики для підготовки відповідних договорів (для кафедр фахової підготовки);

підготовка документів щодо працевлаштування випускників (для кафедр фахової підготовки);

підготовка ліцензійних та акредитаційних справ з напрямів підготовки і спеціальностей (для кафедр фахової підготовки);

організація висвітлення результатів діяльності кафедри на офіційному web-сайті університету, інформаційних стендах і в засобах масової інформації;

створення, супроводження і наповнення змістом web-сайта кафедри та інших інформаційних ресурсів, які створені для висвітлення і супроводження діяльності кафедри в мережі Інтернет;

здійснення контролю за повнотою і актуальністю інформації на web-сайті кафедри;

організація навчально-наукової роботи науково-педагогічних працівників зі студентами з використанням інформаційних технологій;

участь співробітників кафедри у роботі експертних рад, комісій, робочих груп тощо МОН України, Акредитаційної комісії України, спеціалізованих вчених радах із захисту дисертацій доктора філософії та/або доктора наук Університету, факультету/інституту;

надання достовірної інформації для визначення рейтингу науково-педагогічних працівників кафедри.

3.10.5. Виховна робота:

здійснення комплексу заходів, спрямованих на виховання високорозвиненої особистості в дусі українського патріотизму та поваги до Конституції України в умовах розвитку української державності;

призначення і організація роботи кураторів академічних груп;

проведення заходів із дотримання студентами законодавства України, морально-етичних норм поведінки як в Університеті, так і за його межами, дбайливого ставлення до майна Університету (будівель, приміщень, меблів, обладнання, інвентарю, навчальних видань, приладів та ін.);

проведення заходів з впровадження в студентському середовищі здорового способу життя;

підвищення духовного та культурно-освітнього рівня студентської молоді.

3.10.6. Профорієнтаційна робота:

розробка та реалізація комплексу заходів для підвищення іміджу та створення позитивного сприйняття кафедри й Університету;

підтримка існуючих і створення нових взаємозв'язків із загальноосвітніми закладами, технікумами та коледжами з метою: проведення агітаційно-роз'яснювальної роботи серед учнів, випускників та батьків про спеціальності за якими ведеться підготовка в Університеті та на кафедрі;

інформування про особливості вступу до Університету та спеціальності кафедри;

створення гуртків та секцій за напрямком роботи кафедри для формування у абітурієнтів освітніх і професійних інтересів;

організація екскурсій до Університету, баз проходження практики та профільних підприємств;

організація та участь у проведенні «Днів відкритих дверей», олімпіад, конференцій з залученням потенційних абітурієнтів, студентів та випускників кафедри.

3.10.7. Міжнародна діяльність:

розробка та реалізація комплексу заходів з інтеграції Університету в міжнародний освітньо-науковий простір;

вивчення міжнародного досвіду підготовки фахівців за профілем кафедри та його використання в навчальному процесі;

організація обмінних практик зі спорідненими кафедрами університетів-партнерів;

інформаційно-рекламна робота з набору на навчання іноземних громадян і забезпечення підготовки фахівців з числа іноземців;

участь у виконанні науково-технічних робіт на замовлення або за участі іноземних партнерів;

участь у виконанні міжнародних проектів, програм;
організація зв'язків з іноземними випускниками кафедри, підтримання бази даних іноземних випускників кафедри (за їх наявності);
сприяння вивченню іноземної мови та допомога кафедрам іноземних мов при вивченні науковими, науково-педагогічними, педагогічними працівниками іноземних мов;
участь у міжнародній інтеграції Університету у сфері підготовки кадрів шляхом реалізації програми «Подвійний диплом» (для випускових кафедр);
організація та участь у міжнародних конференціях, семінарах, конкурсах, виставках тощо.

4. Права та обов'язки співробітників кафедри

4.1. Права та обов'язки співробітників кафедри визначаються чинним законодавством України, Статутом Університету, Колективним договором, Правилами внутрішнього розпорядку університету та їх посадовими інструкціями.

5. Взаємодія з іншими підрозділами

5.1. Кафедра взаємодіє та регулює свої відносини з іншими структурними підрозділами університету, органами громадського та студентського самоврядування Університету згідно з організаційно-розпорядчими, нормативними документами та Статутом університету.

5.2. кафедра взаємодіє та регулює свої відносини з іншими вищими навчальними закладами, підприємствами, установами та організаціями різних форм власності відповідно до чинних нормативно-правових актів та Статуту університету.

6. Реорганізація та ліквідація кафедри

6.1. Припинення діяльності кафедри здійснюється шляхом її ліквідації або реорганізації. Кафедра реорганізується або ліквідується за рішенням Вченої ради університету затвердженим наказом ректора університету

6.2. При реорганізації уся документація кафедри з основних видів діяльності має бути своєчасно передана на збереження правонаступнику, а під час ліквідації – до архіву Університету.

7. Чинність Положення

7.1. Це Положення набуває чинності після його ухвалення Вченою радою університету та затвердження наказом ректора.

7.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням Вченої ради університету, затвердженим наказом ректора.

ПОГОДЖЕНО

Юрист

О.Г.Мінкова

Виконавець
Вельчева Л.Г.

